

Royal Society на страната на обучаемите в неравностойно положение

Dr Steve Green и д-р Лиляна Начева-Скопалик от Техническият университет в Габрово, започват работа по изследване на възможностите за подпомагане на обучението на хора в неравностойно положение със специфични нужди и изисквания, и на обучаемите с различни предпочитания към стила на обучение. Royal Society, UK подкрепя и финансира съвместния международен научноизследователски проект на Teesside University, UK и Техническият университет в Габрово. **на стр. 3**

ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ГАБРОВО

ВЕСТНИК

БРОЙ 2 (22)
АПРИЛ 2011 г.

ОБРАЗОВАНИЕ, ТЕХНОЛОГИИ, НОВИНИ, ФАКТИ ЗА БЪДЕЩЕТО — ГОДИНА V
ISSN 1313-0870 • НАСЛЕДНИК НА „СТУДЕНТСКА ПАНОРАМА“ И „ОГЛЕДАЛО“ • Разпространява се безплатно

Да запалим искрата в младите хора към електрониката

ТУ - ГАБРОВО И „ПАСАТ ЕЛЕКТРОНИКС“ ООД ОРГАНИЗАТОРИ НА СЪСТЕЗАНИЕ ПО ПРИЛОЖНА ЕЛЕКТРОНИКА „МОГА И ЗНАЯ КАК“, РЕГИОНАЛЕН КРЪГ, 30 АПРИЛ 2011 Г., ГАБРОВО

Първенците в състезанието, които завършват 12 клас от всички училища, където са проведени предишните етапи, вече са кандидат-студенти на Университета. Щастливият шанс, още незавършили училище, те да стигнат до Габровското висше училище, е съгласно Закона за висшето образование, Правилника за приемане на студенти в Техническият университет в Габрово и Решение на Академичния съвет от

15 февруари 2011 г., при което получената на състезанието оценка се признава за оценка от конкурсен изпит по Общотехническа подготовка, с която въпросният ученик може да бъде приет за студент в Университета.

Състезанието се проведе на 30 април, събота, в залите на Техническият университет в Габрово, с конкретен домакин факултет „Електротехника и електроника“. Да покажат възможнос-

тите си, тук дойдоха ученици от ПГЕЕ - Банско, ПГЕЕ „Н. Й. Вапцаров“ - Благоевград, ПГЕ „А. С. Попов“ - Велико Търново, ПГЕЕ „М. В. Ломоносов“ - Горна Оряховица, ПТГ „Джон Атанасов“ - Кюстендил, ПГМЕТ - Ловеч, ПГЕХТ „проф. Асен Златаров“ - Плевен, ПГМЕТ - Плевен, ПГМЕТ „ген. Иван Бъчваров“ - Севлиево и ПТГ „д-р Никола Василиади“ - Габрово.

на стр. 12

www.tugab.bg

Кандидатстудентска кампания '2011

Моделът на образование не може да дойде отвън

Меглена Кунева, бивш еврокомисар, се среща със студенти и преподаватели от Университета.

„Моделът на образование не може да дойде отвън. Трябва да бъде наш!

Габрово винаги е провокирало да се говори за умовете на България в Европа.

Това че ще сравняваме образованието ни с европейското, не означава, че ще отстъпим от нашите традиции. Много е важно да намерим мярата.

Техническият университет в Габрово има интерес да привлича студенти отвън. То е освежаване на мисленето. Готово ли е българското образование да бъде съпоставимо и да постигне това? Въпросът опира до средствата. Скандинавските страни, десетилетия наред влагат в образованието, защото имат перспектива десет-двадесет-тридесет години напред.

През 2020 година ще се търсят 1 милион научни работници, а през 2013 година - 350-700 000 специалисти няма да достигат за информационните технологии.“

- Вие, политиците, се сещате за нас, само когато наблизват избори! - репликира един от студентите.

Университетският кариерен център разви широка мрежа от партньорства с проспериращи фирми на българска територия с цел запознаване на студентите с работната среда и доближаване до практиката. Центърът предоставя равнопоставени услуги и за студентите-започници от всички специалности.

Миналата година УКЦ подписа договор за сътрудничество с „SOS детски селища“ и специалност „Социални и стопански науки“.

Фирма „Идеал Стандарт“ в Севлиево е един от примерите за младите специалисти за силни пазари и успешно управление на мегакомпания. Тя предложи стипендиантска

програма за отлични студенти в Университета. УКЦ направи онлайн презентация пред студентите на „Сертификатни програми за развитие на мениджмънта“. Програмите на BEIED акцентират върху практическото познание и изграждат управленски умения, приложими в реална бизнес среда.

Акцент: Повече студенти близо до практиката

Студенти от специалност „Електроенергетика и електрообзавеждане“ са чести гости на АЕЦ „Козлодуй“, с която Университетският кариерен център поддържа ефективен контакт. Тук студентите се запознават с реалната работна среда, с технологичната обезпеченост, иновативни решения и условия на труд за специалистите. Поредното посещение ще бъде през месец май.

Royal Society на страната на обучаемите в неравностойно положение

от стр. 1

Проектът е с продължителност две години. Програмата включва двустранни работни визити в партньорските университети, както и провеждане на семинар в Техническия университет в Габрово през 2012 г. за обсъждане на изследваните проблеми и представяне на постигнатите резултати.

Научноизследователският проект на тема „Intelligent e-Assessment for an Adaptive Personal Learning Environment“, финансиран от Royal Society, е продължение на съвместната научна работа. Целта на проекта е да се изследват възможностите за използване на подходящи средства за електронно оценяване. От тяхното приложение имат нужда обучаеми в неравностойно положение със специфични нужди и изисквания, като например хора с нарушено зрение и слух, с дислексия и други. Научното изследване разглежда средствата за електронно оценяване като неразделна част от индивидуализирана среда за електронно обучение. С тях ще се оценяват знанията на обучаемите, независимо от техните специфични нужди и изисквания, породени от инвалидност, здравословни проблеми и други причини, или съгласно техните предпочитания към конкретен стил на обучение.

Сега съществуващите среди за електронно обучение не могат да отговорят на нуждите на всички категории обучаеми. Целта е да има равностоен достъп до образователните услуги на максимален брой категории обучаеми. Възприетият термин за този тип проектиране е „inclusive design“. Една от целите е, електронната среда за обучение да може да се адаптира към обучаемия, като му предоставя обучавашки материали в подходящ за него формат.

Royal Society е една от най-престижните научни академии в света и сдружение на най-изтъкнати учени от цял свят. Това е най-старата научна академия, основана през 1660 г. в Лондон, която не е прекъсвала своята дейност от основаването си до сега. Целите на научната академия са да разширява границите на знанието, като подкрепя развитието и използването на науката, математиката, техниката и медицината в полза на човечеството и доброто на планетата.

Като независима национална академия на UK Royal Society представлява научната общност на Великобритания

Dr Steve Green е преподавател и директор, отговаря за бакалавърските програми в School of Computing, Teesside University. Той преподава различни дисциплини - мултимедия, web програмиране, web дизайн, взаимодействие потребител-компютър (human-computer interaction), проектиране, фокусирано върху потребителите (user-centered design). Научните му интереси са в областта на електронното обучение.

Д-р Лиляна Начева-Скопалик е главен асистент в катедра „Приложна информатика“ в ТУ - Габрово. Научните ѝ интереси са в областта на дистанционното и електронно обучение и подходи за електронно оценяване.

Сътрудничеството между двата университета и двамата преподаватели има своята дългогодишна история. Едно от първите двустранни споразумения за преподавателска мобилност по програма Еразъм е сключено между двата университета през 2000 г. Работата по тази програма се разширява и прераства в съвместна научноизследователска дейност. Като резултат от това сътрудничество Лиляна Начева-Скопалик е докторант в Teesside University и там, през 2007 г., успешно защитава докторска дисертация. В двустранното споразумение по програма Еразъм вече е включена и студентска мобилност.

ния в страната и по света.

Приоритетите, насочени не само към развитието на науката в Обединеното Кралство, но и в световен мащаб, са: инвестиране в бъдещи научни лидери и в иновативни разработки; въздействие върху политиката на правителствата, базирано на най-добрите научни постижения; разширяване на обучението по математика и научни дисциплини; разширяване на достъпа до най-добрите световни научни постижения; насърчаване и вдъхновяване на интерес към радостта, чудото и вълнението от научните открития.

Много учени са избрани за постоянни членове на дружеството, на базата на техните научни постижения от изключителна важност. Сред тези имена са Исаак Нютон, Чарлз Дарвин, Ърнест Ръдърфорд, Алберт Айнщайн, Дороти Ходжкин, Франсис Крик, Джеймс Уот-

сън, Стивън Хокинг.

В момента Royal Society има около 1500 членове от UK и от цял свят, в това число, повече от 70 носители на Нобелова награда.

Royal Society има три функции. Организацията е научна академия, която подпомага развитието на естествените и приложните науки. Организацията е научно средище и сдружение. На трето място, организацията е и агенция, която финансира различни проекти.

Като научно средище и сдружение Royal Society издава осем реферирани научни списания и ежегодно присъжда награди за значими научни постижения. Домакин е на редица конференции, конгреси, публични лекции и семинари. Съхранява в библиотеката си една от най-ценните световни колекции от научни списания и книги от 17 и 18 век.

ERASMUS Intensive program - "E-government"

ДВУСЕДМИЧНА ИНТЕНЗИВНА "ЕРАЗЪМ" ПРОГРАМА "ЕЛЕКТРОННО ПРАВИТЕЛСТВО" ЗА СПЕЦИАЛНОСТ „ПУБЛИЧНА АДМИНИСТРАЦИЯ“, ЩУТГАРТ, ЛУДВИГСБУРГ-ГЕРМАНИЯ

От 13 до 25 февруари 2011г. група студенти от специалност „Публична администрация“, под ръководството на доц.д-р Цветелина Ганкова, взеха участие в международната интензивна Еразъм-програма „Електронно правителство“ в Германия. Това бяха Деница Стефанова и Михаил Лалев от IV курс и Йоана Гатева, Моника Савчева и Васил Симеонов от III курс.

Домакин на програмата беше Висшето училище по публична администрация и финанси, Лудвигсбург - Германия, която се реализира с координатор проф.Волфганг Рийт и с любезното съдействие на проф.Валтер Майер и проф.д-р Хелмут Хоп.

Участници бяха студенти по „Публична администрация“ от партньорски университети от Белгия, България, Германия, Словакия, Унгария, Холандия. Целта беше представяне на степента на развитие на електронното правителство и електронните услуги в страните-участници и изготвяне на заключителен сравнителен анализ по предварително определени критерии.

Първият ден от обучителната програма започна с представянето на провинция „Баден Вюртемберг“, а гост на работната среща беше

Георг Шефер от Министерството на вътрешните работи на провинцията, който изнесе доклад на тема „Ак-

тите на Белгия, под ръководството на проф. Бертел де Грооте, презентираха „Електронно управление на

Белгийската администрация: най-добри практики“. Характерното за държавата и гражданите там е, че разполагат с ефективно действаща администрация и сайтове, които предоставят актуална информация за всички граждани и институции. Също така on-line могат да се издават ID-карти и чрез интернет да се плащат данъци. Същия ден студенти от университета „Корвиниус“, Будапеща, под ръководството

на професор Балас Кьонинг, представиха „Електронно правителство в унгарската администрация - най-

добри практики“. Една от актуалните мерки, предприета за електронното управление в Унгария, е създаването на сайт с единен достъп до електронните услуги за граждани-

те и бизнеса.

На международната кулинарна вечер, организирана същия ден, всяка национална студентска група представи по няколко традиционни ястия. Студентите от Габрово спечелиха номинацията за първо място.

На следващия работен ден холандските студенти говориха за „Електронното правителство и електронните административни услуги в Холандия - най-добри практики“, под ръководството на проф. Рийкс Осинга. Интерес представляваше

Лудвигсбург направиха своя презентация на тема „Електронното правителство в администрацията в Баден Вюртемберг“, която беше последвана от дискусия.

На следващия ден представите-

лите на Белгия, под ръководството на проф. Бертел де Грооте, презентираха „Електронно управление на Белгийската администрация: най-добри практики“.

фактът, че тяхното управление действа пряко чрез Европейската Директива на услугите, минавайки през няколко етапа, които тясно регламентират действащите в тази област закони. Основното звено за единен контакт е общината и като такава тя поема отговорността да уведомява всеки един гражданин или компания за приетите от тях искания, идеи и др. Важно за тях е функционирането и координацията между Европейските доставчици на услуги, което в Холандия е факт в 12 провинции.

Малко след това дойде редът на студентската група от Габрово. Под ръководството на доц. Ганкова, те представиха българското електронно управление „Електронното правителство в българската администрация: най-добри практики“. Важни акценти в представянето бяха структурата на управление на страната, законите и изградените сайтове, работещи в полза на гражданите и други организации. Представена беше актуална информация за състоянието и структурата на електронното управление в България. Важна част от процеса на електронно управление е законодателната рамка и Стратегията за развитие 2010-2015, която предвижда трансформиране на една цялостна и завършена електронна система, обслужваща различни сфери на дейност (електронно обучение, култура, екология и т.н.). Създадената рамка за оперативна съвместимост на информационните системи на изпъл-

нителната власт подпомагат поддържането на изградените досега информационни системи за обмен на данни между институциите и държавата като цяло.

В рамките на обучителната интензивна програма, гост-професор беше д-р Лоренцо Кантони от Университета „Лугано“, който говори за „Електронен туризъм“. Последната презентация от международните групи беше на студентите от Университета в „Кошице“, които под ръководството на Силвия Руцинска, говориха по темата: „Електронното управление в Словацка република“. От казаното най-важното беше структурата на държавната власт и разделението на властите. Единна среда за контакт с електронното правителство в Словакия се явява централно-публичния административен портал. Чрез приложението на Директивата на услугите, принципът „на едно гише“ в Словакия се свързва с по-лесното комуникиране между националните и чуждестранните бизнесорганизации. Също както и България, Словацката република е приела актуалния план на Европейския съюз, наречен „e-Euro“. Чрез тази инициатива се дава път на доизграждането и усъвършенстването на информационното общество, формирайки функциониращи международни услуги.

Новата задача на интензивната програма беше формирането на няколко комбинирани групи за разработване на сравнителен международен анализ за електронното пра-

вителство въз основа на пет определени критерии: Местно самоуправление и държавна администрация-структури; Електронни услуги за гражданите; Електронни услуги за бизнеса; Принцип „на едно гише“; Защита на данни.

В съответствие с установените критерии, студентите трябваше да изготвят материал и групова презентация, сравняваща страните-участнички. Последният ден всяка работна група представи своята работа. Направен беше обзор на цялостния процес, протичащ в интензивната програма, като всеки участник изрази впечатленията си от обучението. В заключение, проф. д-р Хелмут Хоп изрази задоволството си от създадената инициатива и ползотворната работа на всички участници с тенденция това да се превърне в традиция занапред.

Като цяло програмата представлява изключителен интерес и се реализира с огромен успех за студентите от всички партньорски университети. Най-ползотворното за тях се оказа общуването във формална и неформална среда с техни колеги, обмяната на опит, знания, впечатления и идеи. По този начин не обогатихме начина си на мислене и създадохме приятелство един с друг. Средата за ползотворно сътрудничество по „Публична администрация“ беше изключително благоприятна и перспективна за международния студентски обмен и студентските инициативи в бъдеще.

Моника Савчева

ВИЖТЕ СВЕТА ЧРЕЗ ERASMUS

МАРИЯН НЯГОЛОВ, ВЪЗПИТАНИК НА ТУ ГАБРОВО, СПЕЦИАЛНОСТ АИУТ, СЕГА РЕДОВЕН ДОКТОРАНТ В СЪЩАТА КАТЕДРА

Програма Еразъм цели създаване на възможности за сътрудничество и мобилност на студенти и преподаватели в областта на висшето образование. От една страна тя постига културен обмен, а от друга - въздейства върху качеството на университетското образование в цяла Европа.

Участието ми в програмата ми даде възможност да се обучавам в „Hochschule Mittweida (FH)“ Германия. Предложеното обучение в областта на автоматизацията на производствените процеси, увеличи моите познания и приносът ми за реализиране на новаторски и конкурентоспособни проекти.

Практиката по зададената тема направих в млад и динамичен екип с високи стандарти на работа, в която се цени всяка инициативност.

Считам, че сътрудничеството ни с германски специалисти ще даде много по-високи резултати в бъдещата ми работа. Препоръчвам на младите колеги от ТУ - Габрово да учат по-старателно чужди езици, което е най-важното условие да се ползват от възможностите на програма Еразъм. Тя буквално отваря врати към света, което е стремеж на всеки млад човек преди да направи своя избор за бъдещето.

Повече от 100 студенти и над 120 преподаватели по "Еразъм" досега

Информационен ден, посветен на програма Еразъм, организира на 14 април 2011 г., Техническият университет в Габрово.

Основното, което тя предлага е, че предоставя възможност на студентите да учат един или два семестъра в чужбина, при това с европейска стипендия.

На студентите се гарантира признаване на положените в чужбина изпити и получените оценки. Те не заплащат такси за обучение в приемащия университет.

По програма Еразъм, от 1999 година, са участвали повече от 100 студенти и над 120 преподаватели от ТУ-Габрово, което означава, че са осъществили Еразъм-престой в чуждестранен университет.

Според проучване на Европейската Комисия, участниците в програмата са по-предпочитани от работодателите, заради получените

професионални знания и по-добрата езикова култура, придобити по време на обучението им в европейски университет.

Наред с контакта с една по-различна образователна система, обучението в чужбина позволява достъп до огромния информационен ресурс и богат библиотечен фонд, с който разполагат университетите в Западна Европа. В културен аспект, престоят в чужбина предоставя възможност на студентите да общуват с връстници от цяла Европа и да създават приятелства за цял живот.

През настоящата учебна година Еразъм-престой са провели студенти в Айдън Университета, Истанбул - за разработка на дипломна работа, във Висшето училище в Митвайда и Висшето училище в Лудвигсбург - за обучение през зимния семестър.

В момента наши студенти се обучават в Ковьнтри Университет - Ан-

глия, Университета „Мартин Лутер“ в Хале, в Университета в Ахен.

Драги студенти,

Независимо от специалността, ви съветвам да се поинтересувате от програма Еразъм още докато сте в първи курс. Програма Еразъм е перспектива, която ще ви направи по-конкурентноспособни на пазара на труда, ще ви направи по-уверени професионално и в решенията ви като личности, в уменията да оценявате собствените си качества и целите, които си поставяте.

За да не изоставате, е по-добре още като студенти, да се адаптирате към европейските условия на учене и на работа, да създадете контакти в широкия свят.

Затова, търсете повече информация на сайта на Университета или направо в Университетския център за международни програми и проекти, сграда Ректорат, тел.: 066/ 801 511

Не пропускайте възможността "Еразъм"

СИМЕОН МОТЕВ, ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ГАБРОВО

Лятото на 2010 година беше изпълнено с приятни преживявания. През пролетта разбрах, че за втори път ще бъда „Еразъм“-студент! Тази година - на учебна практика в немска фирма, край гр. Митвайда, Германия. Университетският център за международни програми и проекти уреди формалностите, свързани с престоя на мен, и колегите ми. Пътването мина добре. Пристигнахме в град Митвайда, където ни посрещнаха наш колега и други български „Еразъм“-студенти.

Във фирмата, където провеждахме практиката, ни очакваха, приеха ни добре. Богата материална база и възможностите, които ни предоставиха, спомогнаха за осъществяване на една пълноценна практика, от която извлякохме максимална полза.

Запознахме се с много чуждестранни студенти. Дните, прекарани там, бяха възможност да опознаем както самите тях, така и културните различия между нас и всичко онова, което ни сближаваше. По време на екскурзиите, организирани от Клуба на чуждестранните студенти, опознахме интересни културни и истори-

чески забележителности в различни градове на Германия. Вечерните събирания разнообразяваха ежедневието във фирмата, защото бяха наситени с интересни разговори.

Като заключение ще кажа, че престоят ни по програма „Еразъм“ беше едно изключително приятно преживяване, с много положителни

емоции и удовлетвореност от наученото. След времето, прекарано в новата обстановка, се завърнах по-уверен и сигурен в професионалните ми възможности.

Препоръчвам на всички студенти да не пропускат възможностите за „Еразъм“-практика и обучение в чужбина.

Лятна школа 2

И през предстоящото лято на 2011, студенти от Техническия университет в Габрово и техни колеги от Университета „Проф. д-р Асен Златаров“ в Бургас, Висшето училище за приложни науки в Митвайда, Германия и от Тракийския университет в Одрин, Турция, ще участват във второто издание на Лятна школа по иновативни лазерни технологии.

Лятната школа е инициатива по европейската програма „Учене през целия живот“ - Еразъм интензивна програма.

За първи път Лятна школа по „Лазерна техника и методи за лазерно маркиране - LaserGab“ се проведе в Техническия университет в Габрово през м. юли 2010 година. Участваха студенти и преподаватели от ТУ - Габрово; Университета за приложни науки в Митвайда, Германия; Технологичния университет в Кавала, Гърция; Тракийския университет в Одрин, Турция и Университета Селчук в Коня, Турция. Интернационален преподавателски екип, начело с проф. д-р инж. Хорст Екснер, директор на Лазерния институт за Долна Саксония, Германия, запозна българските и чуждестранни студенти с последните постижения в областта на лазерното маркиране и индустриално приложение на лазерните технологии.

Специален гост на церемонията по официалното закриване на Лятната школа, бе посланикът на ФР Германия, Н.П. Матиас Хьопфнер, който връчи сертификатите на успешно представилите се чуждестранни и български студенти - участници в Лятната школа. Когато се запозна с работата на школата, Негово превъзходителство даде ви-

сока оценка на постигнатите резултати в обучението.

Темата на второто издание 2011, на Лятната школа, ще бъде: „Лазерна техника и методи за лазерно маркиране - LaserGab“. За разлика от миналата година, когато Габровският университет бе изцяло домакин, този път занятията на Лятната школа през първата седмица ще се проведат в град Бургас, на територията на Университета „Проф. д-р Асен Златаров“.

В продължение на две седмици студенти от България, Германия и Турция, заедно с техни преподаватели, ще се запознаят с най-новите теоретични и практически аспекти на иновативното лазерно маркиране.

Чрез семинарни упражнения, практически занятия и посещения на фирми в регионите на Бургаска и Габровска област, Лятната школа ще разшири знанията и практическите умения на участващите студенти. Като бъдещи специалисти, от тях се очаква да подпомогнат процеса на маркирането в малките и средни предприятия и при внедряването на иновативна лазерна технология.

Участниците в Лятната школа 2011 ще бъдат студенти и преподаватели от

Техническия университет в Габрово, Университета за приложни науки в Митвайда, Германия, Тракийския университет в Одрин, Турция и Университета „Проф. д-р Асен Златаров“ в Бургас.

Начело на преподавателския екип и този път ще бъде проф. д-р инж. Хорст Екснер - директор на Лазерния институт за Долна Саксония, Германия. Тук ще бъдат проф. д-р инж. Ахмет Чан от Тракийския университет в Одрин; инж. Ян Дрекслер и инж. Манфред Глетзнер от Университета за приложни науки в Митвайда; инж. Мирко Единак - управител на фирма Acsys Lasertechnik, Германия; доц. д-р Любомир Лазов и доц. д-р Иван Петков от ТУ-Габрово.

Тържественото откриване на лятната школа ще бъде на 1 август 2011 г. от 10 часа в Заседателната зала на сграда Ректорат на Университета „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас.

Лятната школа е отворена за участие на всички заинтересовани студенти от ТУ- Габрово, които могат да подадат Заявления за участие в Лятната школа в сграда Ректорат, стая 3209. Краен срок: 15 май 2011 г.

Техническият университет отбеляза Световния ден на водата

Съгласно резолюция A/RES/47/193 на Общото събрание на ООН от 22 декември 1992 г. всяка година, от 1993 г. насам, 22 март се отбелязва като Световен ден на водата. Тази година той бе посветен на „Вода за градовете: отговор на предизвикателствата в градовете“. Целта е да се фокусира вниманието на международната общественост върху проблемите на осигуряване с питейна вода, породени от урбанизацията и индустриализацията, нарастването на населението в градовете, климатични промени. Статистиката показва, че в наши дни над 900 милиона души нямат достъп до питейна вода, а към 2025 г. броят на живеещите в региони с недостиг на вода ще нарасне на 1,8 милиарда души. Ежегодно над 2 млн. души по света умират от липсата на чиста питейна вода. Едва 0.5 % от водата е годна за пиене.

В Деня на водата, студентите от IV курс, специалност „Техника и технологии за опазване на околната среда“, се включиха в инициативата на Националната Априловска гимназия за провеждане на тематичен час по химия „Водата като разтворител“. Виктория Петрова и Наталия Колева представиха пред учениците от X клас презентации на тема „Денят на водата“ и „Морска и океанска екосистема“.

Изявата на студентите бе част от ползотворното сътрудничество между Университета и Априловото училище в обучението по химия и опазване на околната среда, поставено с партньорство в успешно приключилия едногодишен проект „Chemistry is all around us“ по програма Леонардо Да Винчи на ЕС. Това е и начин двете училища да отбележат Международната година на химията, за каквато ЮНЕСКО обяви 2011 година.

В Деня на водата

Студенти и ученици от Габрово участваха в съставянето на водна карта на света

Виола Халачева, ученичка десети клас на Националната Априловска гимназия предупреди: Водата ще бъде силно ограничена. Може да доведе да загуба на живот!

Една от темите, по които ученици от цял свят работиха в този ден, е „Водата като разтвор“. Те изследваха качества на водата в естествените водоизточници. На тази база ще бъде направена световна карта на естествените водоизточници.

Темата провокира и учениците в НАГ да участват в този глобален химичен експеримент, посветен на Деня на водата.

Мария Николова, преподавател по химия в НАГ: „Това, което направихме, е да пречистим вода за питейни цели от естествен водоизточник, в случая от река Янтра. Вторият експеримент е свързан с обезсоляване на вода, също от река Янтра и довеждането ѝ до стойности близки до дестилираната, която в нетрадиционни условия да се използва за пиене. Последно - измервахме киселинността на водата от проби, взети от различни места в реката.“

В експеримента взеха участие ученици от четири класа на гимназията. Данните от него ще бъдат качени в интернет.

С доц. д-р Милена Колева, преподавател в катедра „Физика, химия и екология“ имаме ползотворно сътрудничество в областта на обучението по химия и опазване на околната среда. Участието на студентите в нашата инициатива беше полезно както за учениците, които обогатиха знанията си, така и за студентите за усъвършенстване на уменията им да презентират научна информация пред аудиторията.“

2011 Международна година на химията

Проект по програма на ЕС „Учене през целия живот“, подпрограма „Леонардо Да Винчи“ „Химията е навсякъде около нас“, в който Техническият университет в Габрово бе партньор.

В рамките на международния проект бяха определени най-добрите практики и подходи за стимулиране на интереса за обучение през целия живот по научни проблеми, в частност в областта на химията.

Разработени са ИКТ - базирани образователни материали по специфични за всеки от партньорите проблеми в областта на химията - „Химия и козметика“, „Химия и околна среда“, „Химията у дома“, „Химия и изкуство“, „Химия и научна фантастика“. С участието на преподавателите от катедра „Химия и екология“ бе разработен пакет от материали за обучение с наименование „Химия и околна среда“, което всъщност най-добре отговаря на тематиката, по която катедрата работи.

Проектът е представен и в обучаващи организации, средни и висши училища. Асоциирани партньори по проекта са Националната Априловска гимназия в Габрово, Бургаският технологичен университет „Проф. д-р А. Златаров“ и фирма TBS Consulting - София. Те са и потенциални партньори на ТУ - Габрово в бъдещи проекти в тази област.

Подробна информация за дейностите по проекта ще намерите на сайта на проекта <http://projects.pixel-online.org/chemistry/info/project.php>

НОВА КНИГА

Протекционизмът във властта не е отсега

Гл. ас. д-р Емил Инджов, преподавател в специалност „Публична администрация“ на ТУ – Габрово, написа книгата „Българският административен потенциал при възстановяването на държавната власт 1877-1879 година“.

Тя беше представена от доц. д-р Теодосий Радков пред студенти и преподаватели от Университета, на 3 март 2011 г., в Конферентната зала на Университетската библиотека. Дискусията води доц. д-р Ангелина Пенчева, ръководител катедра „Социални и стопански науки“.

За своето историческо изследване, авторът каза:

Провокиран бях от липсата в българската историография за участието на българите в изграждането на новите административни институции. Провокиран бях и от битката между социалните групи и българските емигрантски организации за властта в бъдеща свободна България.

Наблюдавайки картината на днешната българска администрация, исках да проследя историческия процес по възстановяването на българската държавна власт и администрация, вследствие на Руско-турската освободителна война и да направя паралел между администрацията и съществуващия ѝ потенциал. Надявам се, че процесите, които съм отразил, свързани с изграждането на администрация в новата ни държава, да послужат като едно добро огледало.

Критериите за назначаване в администрацията преди Освобождението, не са се различавали коренно от днешните. Основният принцип по време на Временното руско управление е бил - препоръка от висшестоящо лице или на база приятелски отношения.

Злоупотребата със служебно положение датира много назад в историята ни. Корените на неефективната българска администрация са в Османската администрация. Нейните похвати и механизми са пример на много от първите български административни дейци. Оттам взаимстваме редица негативни явления като корупцията, която продължава и в следосвобожденска България. Министри от редица правителства са били изправяни пред съда за извършени злоупотреби с властта по време на техните мандати. През 1877-79 г., в процеса на възстановяване

на българската държавна власт и администрация, освен временно изпълняващите длъжности руски офицери, някои български администратори - къде от незнание и некомпетентност, и от непригодност, не успяват да създадат необходимия ред.

Всички европейски правителства са смятали, че нямаме подготвени хора за изграждане на българска държавна администрация. На Цариградската посланическа конференция през 1876г., когато се проектира създаването на две нови български администрации, граф Игнатиев казва: „Българите нямат хора за една административна структура, а какво правим за две автономни области?“

След изграждането на българската държавна власт и конституирането на първото българско правителство, остават много проблеми в кадровите позиции на администрацията, които се чувстват петшест години. Липсвали са подготвени административни служители за различните сфери. В началото никой не е гледал кой какво образование има. Висшестоящи чиновници допусkali грешки. Сред тях имало неграмотни, непознаващи същността на канцеларския ред, деловодството, начините за връзка с населението и с висшестоящите институции. След Освобождението тези проблеми се задълбочават. Това е периодът, в който започва създаването на българската партийна система. Когато тя вече е факт в лицето на двете български партии - Консервативната и Либералната, държавната ни администрация се партизира. В нея влизат „партизаните“, защитаващи съответна партийна позиция. Както е и днес. Слечелилата вота на гражданите партия, поставя на ръководни позиции хора от своята структура. В случай, че партийните функционери надвишат броя на административните постове, те изкарвали мандата до средата, а на освободеното място идвал следващият партиен съмишленик. Така постъпвали, за да удовлетворят интересите на всички партийни дейци.

Шуробаджанашината също не е отсега. Във високите етажи на властта е имало силни личности. Но те водели със се-

бе си и негативи. Един от тях е Тодор Бурмов - първият български министър-председател на Княжество България. С неговата подкрепа са назначени най-голямата брой хора в администрацията. Друга, силно кадруваща фигура е Евлоги Георгиев - търговец и почетен председател на Българското човеколюбиво настоятелство. Той получил дълъг списък с имена, които трябвало да заемат определени постове.

Времето на управление на Османска-

та държавна администрация се отразява в съзнанието, променяйки мирогледа и народопсихологията на българина, в неговите действия за единност и оцеляване. Впрочем, негативите на администрацията започват още в античното общество. Корупцията е едно от най-силните отрицателни явления тогава. По времето на Римската империя, всяка една позиция в държавната власт се е продавала официално. Пред сената са изнасяли списък на административните длъжности и срещу всяка от тях е стояла сума.

Когато говоря пред студентите по „Публична администрация“, винаги се опитвам да представя българската администрация такава, каквато е - с всички негативи и позитиви. Да се определи нейното развитие е изключително сложно. България е на кръстопътно място. През нейната територия са преминали различни генерации култури със своите идеи.

С времето и смяната на поколенията, настъпва промяна в държавното управление и администрацията. Днес, върху нашата държавна власт и администрация влияят много външни фактори. В съвременното информационно общество, върху нея оказва натиск и глобалната политика.

Сега сме на прага на нов етап, когато националната държавна власт се превръща в един вид федерална част на глобалната система.

Моника савчева

Предприемачеството

Книжка, която предстои да излезе съвсем скоро благодарение на Университетския център за насърчване на предприемачеството. В нея бизнесмени от различни сфери, чрез своя опит, се опитват да бъдат полезни преди всичко на тези, които искат да тръгнат по техния път след като завършат Университета.

ГЕОРГИ БИЖЕВ, „МАК“ АД - ГАБРОВО - УПРАВИТЕЛ

Искам да имам толкова голям бизнес, колкото мога да контролирам!

Кое би било лошото начало за предприемача?

- Неправилната инвестиция е най-бързият начин да се сгромолясаш. Да се ориентираш в правилната посока. Не може да предвидиш всичко. Върви от малкото към голямото!

Направи първо малка структура. Нека тя ти даде онова, което искаш да станеш - по-голямото нещо. То може да ти даде идея да го направиш още по-голямо. Следвай нормалната логика на живота!

Никога не тръгвай с мегаломански идеи! Глупаво е да се прави инвестиция за 10 милиона при условие, че няма шанс да си ги върнеш!

„Мак“ вече е една пренаредена компания. През 2010 година получи изключителното признание за доставки в Бундесвера до 2013 година. Тя е една от трите фирми в света с такъв сертификат.

Габровци не бива да се оплакват. Доста фирми работят

добре. Задържат се на пазара, като запазват работните места.

Преди да предприеме стъпки за собствен бизнес, младият човек трябва да е наясно - иска ли да бъде наемен работник и да има началник или иска да създаде пет или повече работни места, избирайки свободата, която ще му струва много скъпо!

Ако сте от тези, които предпочитат спокойствието, като след работно време гледат да си идат у дома при жената и децата - не се захващайте! Обратното означава да ви кънти главата все на червено, както се чувствах аз през последните десет години.

Завършвам с това: Млади хора! Вдигнете глава и отвоювайте свободата си. Тя не е само да гласуваш или да пътуваш. Свободата е по-голяма, когато поемеш на гърба си всички тези рискове на собствения бизнес. Защото всяко действие зависи от теб. Пробвайте се! Всяка спечелена битка е голяма радост. Нима ще се оставите да легнете под юргана постоянно недоволни и хленчещи от живота?! Ще сменят често работното си място, все недоволен от нещо? Нима ще подложите себе си на това цял живот?

КАЛИНКА ПЕНЕВА, „МЕРКУРИЙ ПИП“ АД, ГАБРОВО - АКЦИОНЕР

На последно място от целите за собствен бизнес са парите!

Вие сте една от дамите с доказан опит в бизнеса. Какво ще посъветват ентузиастите, които искат да развият частна инициатива?

- Не може да излезеш от студентската скамейка и да започнеш да управляваш най-хлъзгавото нещо - парите!

Трябва наставничество над този, който избере този път. Както израстват мениджърите в Япония. Всеки, който се готви да управлява голяма, действаща структура, започва развитието си от най-ниското стъпало, независимо какво е завършил. Израства в зависимост от личния потенциал.

Кое е най-важното правило?

- Важно е младите хора да помнят, че в математиката действията са четири. Освен събиране и умножение има изваждане и деление. Който смята, че като прави бизнес, няма да изважда и да дели, по-добре да не започва.

Управлението на парите е най-трудно. Всеки ден трябва да мислите как да похарчите рационално единия лев.

Какво показва опитът Ви при набирането на кадри? Знаят ли кандидатите как да отстояват своите интереси?

- Когато се явявате на интервю - задавайте въпроси! Много млади хора се страхуват да се интересуват какво ще се случи с тях, когато започнат работа. Вие имате право да питате не само каква заплата ще получавате, а още: кои и какви ще са колегите ви, кой ще ви е началник, на какво място попадате в йерархията, перспективата за развитие, какви са критериите за израстване, на какво обучение подлежите, как изглежда работното ви място, с какво работно време ще бъдете и т.н. Поискайте да прочетете длъжностната си характеристика. Най-малкото и последно нещо са парите. Защото, ако направите необходимите крачки, те ще дойдат. Понякога това се случва не в същата фирма, където проходите. Преодолявайте препятствията с ум и трудолюбие, работодателят ще ви оцени.

Помнете, че един човек, който се интересува от това, какво ще се случи с него от утре, много по-бързо му се делегира права на принципа - щом той успява да защитава себе си, значи ще защитава и интереса на своето работно място.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ, „РЕГЕНТ“ ООД - ГАБРОВО, УПРАВИТЕЛ

Моят съвет е: Рискувайте!

Кое може да се нарече начало на бизнеса - раждането на идеята или регистрирането на фирма?

- Историята, която ще ви разкажа, е показателна за находчивостта на младите бизнесмени. През петдесетте години, на австралиеца Томас му хрумва идеята да започне транспортни услуги. Разполага обаче с незначителни средства. Купува един камион и го брандира. Няма клиенти в началото. Отива при един добре развит бизнесмен, който има нужда от транспортна услуга. Преди това, Томас наредил на единствения си шофьор да върти камиона в квартала, така че през минути да го прекарва по улицата срещу прозорците на ухажвания бизнесмен. Когато попитал с колко камиона разполага фирмата, Томас посочил към прозореца и казал: „Доста са. Погледнете и ще се уверите. Всеки момент ще мине един от тях!“ След малко ка-

мионът с емблемата ТНТ издефилирал отсреща. След известно време се появил отново. После трети, четвърти път. Без съмнение, не било трудно Томас да убеди бизнесмена, че е в състояние да изпълнява транспортните нужди на фирмата. Накрая подписал изгоден договор, който му донася стабилна печалба.

Днес фирмата ТНТ е една от най-известните транспортни и куриерски фирми в цял свят. Собственик е на пощите в Холандия, а камионите ТНТ кръстосват цяла Европа.

Изводът е: Амбиция и находчивост!

За бизнес няма години, няма възраст. Но мисля, че човек трябва да започне бизнес, докато е млад! Младостта притежава всичко необходимо, с изключение на опита, което е предимство. Младият човек тръгва към живота с много амбиция да бъде нещо повече, информираността му го прави по-находчив, има склонността да рискува и енергията да се бори с трудностите!

ИНЖ. РАЙНХАРД ШВАМБЕРГЕР - УПРАВИТЕЛ НА „РЕЗБОНАРЕЗНИ ИНСТРУМЕНТИ ГАБРОВО“ ЕООД**Не правя нищо, от което не разбирам!**

Неизменно вярвайте в собствената си идея! Неописуемо щастие е, когато вашият бизнес започне да се развива.

Започнете бизнес без уклон за непочтеност. Мислете без идеи за далавери! Постигнатото по този начин все някога изведнъж се срива!

Ако някой ви изкушава с най-добрите цифри и идеи, но не ги разбирате - никога не започвайте! Изберете си надежден партньор! С него всичко ще се развива много по-лесно.

Младите предприемачи как прохождат в Австрия?

- Най-доброто място за младите хора да започнат собствен бизнес са бизнесинкубаторите. В Австрия и Германия те са много добре разпространени.

Проблемът на младите предприемачи е, че не познават никого или поне правилния човек от големия бизнес, с когото да се консултират и споделят идеята си най-общо. Такъв проблем е имало и в Австрия. Впоследствие се създават така наречените „Разговори до камината“, където младите хора с предприемачески намерения могат да се срещнат с опитни индустриалци и в непринудена обстановка да споделят своите идеи с бизнесмените. Това става веднъж в месеца. Убеден съм, че колегите от Габрово имат нагласа и ще откликнат на подобни срещи със студентите. Такива разговори ще са предимство и за двете страни.

Желателно е преподавателите също да свалят вратовръзките, за да участват в тях. Освен да преподават, трябва да се вслушват в идеите на своите студенти!

Над 50 студенти и преподаватели от Техническия университет участваха в зимното спортно шоу в местността „Узана“. Със снежни емоции, надреваря по пистата и с много награди приключи празника.

e-mail: vestnikogl@mail.bg

ВЕСТНИК

www.tugab.bg

ИЗДАВА ТЕХНИЧЕСКИЯТ УНИВЕРСИТЕТ - ГАБРОВО

ул. „Хаджи Димитър“ 4, 5300 Габрово, тел.: 827 580

Предпечат: Евгени Иванов

Репортер: Моника Недкова

Главен редактор: Мариана Мандичева

Печат: Университетско издателство - Габрово

Редакционен съвет: доц. Велимира Тодорова, доц. Христо Недев

Да запалим искрата в младите хора към електрониката

от стр. 1

Преди началото, инж. Детелина Иванова, мениджър „Обучение и квалификация“ във фирма „Пасат Електроникс“ ООД, известна с търговското лого „Елимекс“, представи регламента на състезанието в неговата теоретична и практическа част. Състезанието става повод фирма „Елимекс“, която е негов инициатор, и ТУ - Габрово, да се открият като партньори сега и в бъдеще.

Големият интерес и високите резултати, които учениците показват в областта на електрониката, са причина да се мисли, състезанието да стане национално, като от догодина влезе в листата на Министерството на образованието, младежта и науката.

„С тези състезания целим да възстановим прекъснатата връзка между средното и висше образование и фирмите, които се нуждаят от кадрите и в двете нива на образование“ - каза инж. Иванова.

„Най-важното, което искахме да разберат учениците от Ямбол, Шумен, Разград, Добрич, Велико Търново, Благоевград, Севлиево, Горна Оряховица, Габрово, Варна, Русе, Стара Загора, Кюстендил, Пловдив, Ловеч, Банско и Плевен, бе младите хора да осъзнаят, че са необходими знаещи и можещи кадри в тази област. Да повярват, че това, което изучават има приложение навсякъде в България и че те, като бъдещи специалисти, ще бъдат търсени“ - каза доц. д-р инж. Анатолий Александров, декан на факултет „Електротехника и електроника“.

В практическата част, моделът, който трябваше да направят учениците, се казва „Колелото на съдбата“ - каза инж. Милен Йосифов от „Елимекс“, където е разработен. Той похвали високото ниво на подготовка на учениците и ентузиаз-

мът, с който се състезават.

В първата възрастова група, IX и X клас, на първо място е Димитър Илиев от ПГМЕТ, Плевен; второ - Илен Вантев от ПГЕЕ „М. В. Ломоносов“, Горна Оряховица; трето - Седат Мехмед от ПГЕ „А. С. Попов“, Велико Търново; четвърто - Диан Георгиев от ПГЕЕ „М. В. Ломоносов“, Горна Оряховица; пето - Александър Пантелев от ПГЕ „А. С. Попов“, Велико Търново.

Във втора възрастова група, XI и XII клас, на първо място е Павел Ангелов от ПГЕХТ „проф. Асен Златаров“, Плевен; второ - Борис Кадев от ПГЕЕ, Банско; трето - Никола Василев от ПГМЕТ, Плевен; четвърто - Константин Русев от ПГМЕТ, Ловеч; пето - Злати Златев от ПГЕЕ „М. В. Ломоносов“, Горна Оряховица.

Наградите за първенците осигури фирма „Елимекс“, а всички участници получиха грамота от фирмата. Преди това, всички те разгледаха лабораториите и учебната база на Университета.

Ректорът, доц. Дешка Маркова, поздрави участниците за високите резултати и благодари на всички за ефективното сътрудничество.

„Гимназията и Университетът поддържат много добро партньорство от години. То се дължи на кадрите, завършили гимназията, а после учили в Университета, които се реализират професионално в Габрово и Плевен“ - каза на работната среща на преподавателите от училищата и Университета, Иво Иванов от ПГМЕТ в Плевен, който също е възпитаник на ТУ - Габрово.

Инж. Сашка Тодорова от ПГЕЕ в Банско, за първи път бе в ТУ - Габрово: „Възхитена съм от материалната база и от учебните корпуси на Университета.“

Инж. Георги Георгиев и инж. Петя

Спасова от ПГЕЕ в Горна Оряховица: От много години гимназията работи много добре с Университета. В резултат на това, гимназията бе една от първите, които проведоха предварителни изпити по общотехническа подготовка. От тази година е разкрита нова специалност, по проект „Възобновяеми енергийни източници“, със същото име. ТУ - Габрово ни помага с компетентни кадри за обучителния процес, предоставя материалната си база за научни изследвания.

Доц. д-р инж. Ана Жеглова, зем.-декан на факултет „Електротехника и електроника“: Целта на състезанието е да се запали искрата на учениците, устремени към електрониката. Радваме се, че Университетът бе домакин на състезание, в което видяхме много високи резултати. Заключениеето на всички ни е, че учениците имат голям интерес към електрониката, като особено много ги влече практическата част.

